

Література

1. Грись А. Соціально-психологічна адаптація студентів-психологів як умова їх успішної професійної соціалізації. *Сучасна медицина, фармація та психологічне здоров'я*, 2021. № 1(4) С. 41-61.
2. Карамушка Л.М., Москальов М.В. Психологічні умови підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації: монографія. Київ: Просвіта, 2011. 200 с.
3. Кириленко Т., Льошенко О. Психологія самопізнання. Київ: КНУ, 2015. 191 с.
4. Коструба Н. Когнітивно-стильова характеристика комунікативної компетентності студента. *Psychological Prospects Journal*, 2020. № 35. С. 68–82.
5. Москаленко В.В. Соціалізація особистості. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 256 с.
6. Bandura A. *Social Foundation of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, Inc. 1986. P. 416–417.
7. Lazarus R., Folkman S. *Stress, Appraisal, and Coping*. Springer, 1984. 312 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-480-4-60>

ВИЩА ТЕХНІЧНА ОСВІТА У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Смерницький Дем'ян Вікторович

доктор юридичних наук, професор,

старший науковий співробітник науково-дослідної

лабораторії спеціальних технічних засобів,

Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх

справ України,

м. Київ, Україна

Тригубенко Марина

кандидат юридичних наук, старший дослідник,

провідний науковий співробітник науково-організаційного відділу,

Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх

справ України,

м. Київ, Україна

Науково-технічна діяльність у відповідності до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [1] це – наукова діяльність,

спрямована на одержання і використання нових знань для розв'язання технологічних, інженерних, економічних, соціальних та гуманітарних проблем, основними видами якої є прикладні наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки.

Основними видами науково-технічної роботи є науково-дослідні, дослідно-конструкторські, проектно-конструкторські, дослідно-технологічні, технологічні, пошукові та проектно-пошукові роботи, виготовлення дослідних зразків або партій науково-технічної продукції, а також інші роботи, пов'язані з доведенням нових наукових і науково-технічних знань до стадії практичного використання.

А її результатом є одержані під час проведення прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок нові або істотно вдосконалені матеріали, продукти, процеси, пристрої, технології, системи, нові або істотно вдосконалені послуги, введені в дію нові конструктивні чи технологічні рішення, завершені випробування, розробки, що впроваджені або можуть бути впроваджені в суспільну практику [1].

У сучасних умовах повномасштабної агресії росії проти України, коли в проблеми захисту своєї незалежності та територіальної цілісності, а також боротьби зі злочинністю різко загострилися, особливо важливим питанням є підготовка висококваліфікованих технічних фахівців для військово-промислового комплексу держави, який складається як з державних так і з не державних (приватних, акціонерних тощо) підприємств. Технічні фахівці також потрібні Збройним Силам України, Міністерству внутрішніх справ України, Національній гвардії України, Національній поліції України, Державній прикордонній службі України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Службі безпеки України, та іншим силовим органам держави враховуючи, що на цей час на оснащенні зазначених органів стоять сучасні технічні засоби, які вимагають від користувачів відповідних знань у технічній сфері.

Від якості сучасної техніки та використання передових технологій на сьогоднішній час залежить ситуація на фронті. Застосування Збройними Силами України технічних засобів дає відчутну перевагу над ворогом під час проведення оборонних та наступальних заходів, дає змогу зберігати життя та здоров'я наших військовослужбовців захищаючи їх від вражаючих засобів ворога.

Також, підготовлені технічні фахівці стануть у нагоді і після завершення війни в період відбудови Держави, забезпечення її подальшої обороноздатності та розвитку промисловості.

Наприклад, на цей час електронна техніка стала значущою частиною функціонування нинішнього суспільства. Зростання вимог до цієї техніки неминуче тягне за собою збільшення функціональної і

схемотехнічної складності апаратури. Крім того, з кожним днем зростає обсяг і важливість завдань, покладених на електронну техніку, а відповідно зростають і вимоги до її надійності та захищеності від дестабілізуючих факторів, адже у разі відмови обладнання, понесені збитки можуть бути настільки ж масштабними, як і самі покладені завдання.

Адаптація сучасних технологічних рішень, інтегрування серійних промислових компонентів з впровадженням програмних модулів дає можливість вирішувати низку нагальних технічних проблем у галузі створення електронних засобів, в тому числі пошукових засобів, пристроїв забезпечення протидії несанкціонованому використанню дистанційно-пілотованих пристроїв, засобів відеоспостереження за територією контрольованої зони, пристроїв телекомунікації тощо.

Розвиток сучасних технологій дозволяє сьогодні безпілотним літальним апаратам успішно виконувати функції, недоступні їм у минулому. Безпілотні літальні апарати показали високу ефективність у виконанні завдань розвідки та ведення спостереження. БпЛА стали «всевидячим оком», дозволивши оператору відстежувати та контролювати розвиток обстановки в заданому районі або на заданому маршруті у реальному часі.

Головна перевага БпЛА, на думку експертів, це відсутність на борту людини, тому, незалежно від складності та небезпеки завдання, що виконується БпЛА, життя пілота не загрожує небезпека. Безпілотник здатний виконувати поставлені завдання у зонах хімічного та радіаційного забруднення. Йому не потрібні складні системи життєзабезпечення екіпажу.

Ведення бойових дій змушує переміщувати заклади вищої освіти з тимчасово окупованих територій до підконтрольних. Враховуючи міграцію людей за кордон та військові дії, спостерігається брак абітурієнтів прагнучих здобути технічну освіту. Отже, система вищої технічної освіти потребує оптимізації та акцентування уваги на підготовці необхідних фахівців в сфері розробки електронних пристроїв, в тому числі пристроїв боротьби з безпілотними літальними апаратами, їх виявлення та знешкодження, розробки сучасних вітчизняних БпЛА, фахівців з програмування та використання штучного інтелекту, інших технічних спеціальностей.

Прагнення України стати повноправним членом Європейського Союзу вимагає від нас приведення нормативно-правових (технічних регламентів) та нормативних документів (стандартів) щодо технічної продукції та виробництва до європейських вимог, а також запровадження на виробництвах систем управління якістю відповідно до міжнародних стандартів серії ISO 9000. Враховуючи наведене

підготовка у закладах вищої освіти за напрямом технічного регулювання, стандартизації та метрології теж вбачається актуальною для розвитку технологічного потенціалу держави, а запровадження системи управління якістю у закладах вищої освіти нами пропонується забезпечити відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про запровадження системи управління якістю в науково-технічній сфері» [2, с. 559-560].

Також, потребує нагального розгляду питання відновлення системи підготовки технічних фахівців робітничих професій таких як слюсарі, зварники, збиральники обладнання, оператори станків з числовим програмним управлінням тощо. Для розвитку виробничих потужностей в Україні вкрай важливо забезпечити їх як професійними працівниками з вищою освітою так і працівниками робітничих професій зберігаючи відповідний баланс.

Крім того, з метою розвитку науково-технічної сфери та якісної підготовки технічних працівників нами пропонується створювати на базі технічних закладів вищої освіти науково-технологічні парки залучаючи до їх роботи заклади вищої освіти, науково-дослідні установи, передові підприємства, а також наукових, науково-педагогічних працівників, аспірантів, докторантів та студентів. З цією метою пропонується розробити та затвердити Концепцію розвитку наукових і технологічних (науково-технологічних) парків в Україні та план її реалізації з встановленням чітких завдань, термінів та відповідальних органів [2, с. 590-608].

Література

1. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2015 року N -№ 848-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст.25.
2. Смерницький Д.В. Адміністративно-правове регулювання науково-технічної діяльності в Україні : дис. ... док. юрид. наук : 12.00.07. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь., 2020. 636 с.